

ONDERWIJS EN ZORG LEREN VAN ELKAAR!

WAAROM DIT GESPREK?

Vanuit ORO is de beweging ingezet naar meer samenwerking met het netwerk van de cliënt, omdat dit netwerk een grote bijdrage levert aan cliëntgeluk en de samenredzaamheid. Dit noemen we bij ORO de beweging 'Van zorgen dat, naar zorgen samen'.

Ook voor de betrokken onderwijsinstellingen is het belangrijk om samen te werken met de leerling én zijn naasten. Daarom wilden we graag met elkaar in gesprek. We waren benieuwd hoe het onderwijs die samenwerking vormgeeft en waar we van elkaar kunnen leren.

WAAROVER PRAATTEN WE?

Aan de hand van een casus, een stelling en een vraag gingen we met elkaar in gesprek. We spraken over:

- Hoe we samenwerken met ouders, verzorgers en naasten in de zorg of het onderwijs.
- Hoe we omgaan met situaties waarin de samenwerking moeizaam verloopt.
- Hoe we omgaan met verschillen in normen en waarden, cultuur en taal.
- Hoe we de cliënt of leerling centraal kunnen blijven stellen, terwijl we ook voldoende oog hebben voor de perspectieven van naasten.

We deelden ervaringen, tips en valkuilen met elkaar.

WAT VIEL OP EN ZIJN BELANGRIJKE LESSEN?

"Blijf met elkaar in gesprek en blijf alert op grenzen van verantwoordelijkheid"

We zagen veel overeenkomsten in voorbeelden en ervaringen, maar ook verschillen. Waar het onderwijs zich met name richt op kinderen en jongvolwassenen met een daarbij horend netwerk en duidelijke grenzen rondom verantwoordelijkheden (gericht binnen de schooltijden), biedt ORO zorg en ondersteuning aan alle leeftijden, variërend van enkele uren ambulante zorg per week tot 24-uurs woonzorg (en dus 24-uurs verantwoordelijkheden).

Herkenbaar voor iedereen is de zorg om de thuissituatie als de (zorg- of onderwijs)professional er niet is, en het gevoel van verantwoordelijkheid voor het welzijn van de ander. Een belangrijke tip hierbij is: ga niet op de stoel van een ander zitten en houd professionele afstand. Er is niet één goed antwoord, maar het is belangrijk om hierover in gesprek te blijven. Zowel met het netwerk als met collega's.

"Sluit aan bij de cliënt en zijn netwerk. Investeer in elkaar leren kennen, deel verwachtingen en maak duidelijke afspraken aan de voorkant"

Een ander herkenbaar thema was cultuur en diversiteit. Zowel ORO als de onderwijsinstellingen werken met doelgroepen uit allerlei culturen, met bijbehorende waarden en normen. Dit zorgt soms voor praktische uitdagingen, zoals het uitleggen van Nederlandse systemen. Maar diversiteit kan ook leiden tot botsende normen en waarden. Professionals die de cultuur begrijpen, kunnen helpen om meer verbinding te maken. Tegelijkertijd geldt: verschillen zijn van mens tot mens, het zit niet alleen in cultuur of achtergrond.

Het is belangrijk om aan te sluiten bij de cliënt of leerling en zijn netwerk, ongeacht de achtergrond. Zorg voor ontmoetingen. Leer elkaar kennen. Leer begrijpen wat de ander belangrijk vindt en waarom. Maar leg ook uit dat de organisatie eigen normen, waarden of gebruiken heeft. En dat we daarom ook iets van het netwerk verwachten. Spreek elkaar aan op ieders verantwoordelijkheid, zowel het netwerk als de professional. Beweeg mee waar het kan en leg uit waarom iets niet kan. Blijf met elkaar in gesprek over verwachtingen, waarden en normen en maak duidelijke afspraken aan de voorkant. Kijk waar je elkaar kunt vinden en bouw van daaruit verder.

“Wat zijn de mogelijkheden?”

Extra aandacht is gewenst voor overgangen in levensfasen, zoals de overstap naar het basisonderwijs, volwassenonderwijs, praktijkschool, dagbesteding of werk, en de stap naar een woonsetting of kortdurend verblijf.

Ook hier geldt: blijf met elkaar in gesprek. Welke vragen en zorgen leven er bij de cliënt of leerling en zijn netwerk? Geef informatie over de mogelijkheden en ondersteun het netwerk (wat vraagt dit van hen).

TOT SLOT

Houd je visie voor ogen, maar durf ook buiten de kaders en het systeem te denken. Een mooi voorbeeld dat werd genoemd, gaat over een fonds waarmee de school zorgt voor fruit in de ochtend en twee keer per week warm eten in de klas. Voor kinderen die in armoede opgroeien. Zo kunnen zij toch goed leren. De school is niet verantwoordelijk voor het eten van de kinderen. Dat is een verantwoordelijkheid van ouders. Maar de school keek naar de vraag: wat helpt het kind om onderwijs te kunnen volgen? Door zo te kijken help je niet alleen het kind, maar ook het netwerk enorm!